

Raport
privind realizarea Programului Național “Satul Moldovenesc” (2005-2015), anul 2008

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
27	Ocrotirea sănătății	1. Asigurarea accesului locuitorilor tuturor localităților republicii la serviciul asistenței medicale de urgență prespitalicesc, ajustat la necesitățile comunității, în timp optim de calitate:		
		Asigurarea cu ambulanțe a tuturor punctelor de asistență medicală urgentă din localitățile rurale și substațiilor raionale de asistență medicală urgentă	Ministerul Sănătății	<p>Serviciul centralizat de Asistență Medicală Urgentă (SAMU) este format din Centrul Național Științifico-Practic Medicină de Urgentă, Stația Municipală Chișinău de Asistență Medicală Urgentă¹, 4 Stații Zonale de Asistență Medicală Urgentă (SZAMU) cu 41 Substații de AMU în centrele raionale și municipii și 85 Puncte de AMU în localitățile rurale care asigură accesul universal al populației la asistență medicală urgentă la etapa prespitalicescă.</p> <p>Cele 41 substații de asistență medicală urgentă sunt asigurate cu transport sanitar în proporție de 77,9%. (Substația de AMU Mun.Chișinău-61,6%, Substația de AMU Nord 89,3%, Substația de AMU Centru - 71,1%, Substația de AMU SUD-83,3%, Substația de AMU Găgăuzia-82,6%). E de menționat, că în perioada de referință SZAMU SUD a fost asigurată cu 2 unități de transport sanitar.</p> <p>Cele 85 de Puncte de AMU sunt asigurate cu transport sanitar în proporție de 97%. În scopul sporirii accesibilității populației la asistența medicală de urgență calitativă, în această perioadă, la Sculeni a fost creat un punct de AMU, care a fost asigurat cu transport sanitar. La fel, punctul AMU Chiperceni a fost asigurat cu ambulanță.</p>
		Aprovizionarea cu apă, apeduct și canalizare a punctelor de asistență medicală urgentă	Ministerul Sănătății	<p>Au fost întreprinse măsuri de îmbunătățire a bazei tehnico-materiale a Punctelor de Asistență Medicală Urgentă din localitățile rurale, fiind efectuate construcții a sistemelor de apeduct și canalizare. Astfel, din cele 85 Puncte de Asistență Medicală Urgentă din localitățile rurale:</p> <p>Cu apeduct sunt asigurate 56 PAMU. (În perioada de referință au fost conectate la apeduct 18 PAMU).</p> <p>Cu sistem de canalizare centralizată sunt aprovizionate 40 PAMU. (În perioada de referință au fost conectate la sistemul de canalizare 2 PAMU).</p>
		Amenajarea teritoriului tuturor punctelor de asistență medicală urgentă	Ministerul Sănătății	<p>Din cele 85 Puncte de Asistență Medicală Urgentă dislocate în localitățile rurale, la 57 PAMU sunt amenajate teritoriile. În perioada de referință a fost amenajat teritoriul PAMU Pelenia, Risipeni, Chiperceni, Sculeni.</p>
		Reparația curentă a tuturor punctelor de asistență medicală	Ministerul Sănătății	<p>Au fost finalizate lucrările de reparație curentă în 27 de PAMU -(6 PAMU din cadrul SZAMU „Nord” (Brătușeni, Balatina, Sturzovca, Calarașovca, Șaptebani, Zăicani), la 13 PAMU din cadrul SZAMU „SUD”, 7 PAMU din cadrul SZAMU „Gagauzia” (Cazaclia, Baurici, Congaz, Cișmichioi, Tomai, Cioc-</p>

¹ Hotărîrea Guvernului 1314 din 25.11.2008 „Privind optimizarea activității unor instituții medico-sanitare publice”

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
		urgentă		Maidan, Copceac) și în PAMU Sculeni din cadrul SZAMU „Centru”).
		2. Asigurarea accesului locuitorilor tuturor localităților republicii, conform necesităților comunității, la serviciile asistenței medicale primare, specializate de ambulator și spitalicești în instituțiile medico-sanitare publice din subordine:		
		Telefonizarea tuturor instituțiilor medicale primare	Ministerul Sănătății	Cele 35 Centre ale Medicilor de Familie din raioanele republicii, 334 Centre de Sănătate din localitățile rurale cu 584 Oficii ale Medicilor de Familie, care acordă asistență medicală populației din toate localitățile republicii, dispun de legătură telefonică.
		Conectarea la energia electrică a tuturor instituțiilor medicale primare	Ministerul Sănătății	Toate instituțiile medicale primare sunt conectate la energia electrică.
		Amenajarea teritoriului tuturor instituțiilor medicale	Ministerul Sănătății	Teritoriul tuturor instituțiilor medicale primare este amenajat.
		Reparația curentă a tuturor instituțiilor medicale primare	Ministerul Sănătății	<p>Au fost efectuate reparații în 25 instituții medicale primare din localitățile rurale (<i>din cheltuielile prevăzute pentru reparația capitală a instituțiilor medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală în cadrul relațiilor între bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale</i>): Copanca și Săiți (Căușeni), Piatra și Ciocolteni (Orhei), Slobozia și Talmaz (Ștefan-Vodă), Gura Căinarului (Florești), Sipoteni (Călărași), Plopi (Dondușeni), Pruteni, Ilenuța și Frumușica (Fălești), Danu (Glodeni), Nemțeni și Leușeni (Hîncești), Slobozia Cremene, Visoca și Cosăuți (Soroca), Petrești (Ungheni), Beșalma (Comrat), Beșghioz (Ceadâr-Lunga), Bîrlădeni (Ocnița), Căinari (Căușeni), Dănceni (Ialoveni) și Lebedenco (Ocnița).</p> <p>În cadrul Proiectului „Servicii de Sănătate și Asistență Socială” finanțat de Banca Mondială s-au inițiat lucrări de reabilitare într-un șir de localități rurale. Au avut loc licitații pentru selectarea companiilor de construcție a 15 centre de sănătate: Recea (Rîșcani); Iabloana (Glodeni); Văscăuți (Florești); Satul Nou (Cimișlia); Bulboaca (Anenii Noi); Moscovei (Cahul); Leușeni (Telenești); Bălăbănești (Criuleni); Costești (Ialoveni); Râspopeni (Șoldănești); Otaci (Ocnița); Chiperceni (Orhei); Zăbriceni (Edineț); Corjeuți (Briceni); Baurci (Ceadâr-Lunga). În conformitate cu cerințele Băncii Mondiale au fost aprobate rapoartele de evaluare pentru 6 centre de sănătate Recea (Rîșcani); Văscăuți (Florești); Satul Nou (Cimișlia); Bulboaca (Anenii Noi); Moscovei (Cahul); Leușeni (Telenești); Bălăbănești (Criuleni); Râspopeni (Șoldănești) și au fost înmîinate scrisorile de acceptare companiilor câștigătoare. Contractele pentru efectuarea lucrărilor au fost prezentate Băncii Mondiale spre examinare și aprobare.</p> <p>Ulterior, Ministerul Sănătății a încheiat un acord adițional cu compania de proiectare INDUSTRIALPROIECT care a proiectat Lotul I (15 CS) pentru centrul de sănătate din satul Teleșeu, Orhei.</p>

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
				<p>Concomitent au fost inițiate lucrările de proiectare a Lotului II cu un număr total de 21 de Centre de sănătate din zonele rurale, care la rândul său a fost împărțit în 2 sub-loturi, care includ: 11 centre de sănătate din zona de nord a țării: Drepcăuți (Briceni); Cuișăca (Rezina); Coșcodeni (Sîngerei); Vasilcău (Soroca); Lozova (Strășeni); Pîrlița (Ungheni); Onișcani (Călărași); Moșana (Donușeni); Gribova (Drochia); Holercani (Dubăsari); Ciolacu Nou (Fălești) efectuate de către compania AGROINDPROIECT și 10 centre de sănătate din regiunea de sud a țării: Ciuciuleni (Hîncești); Sărăteni (Leova); Boldurești (Nisporeni); Ciobruciu (Ștefan Vodă); Tvardița (Taraclia); Etulia (Vulcănești); Sadaclia (Basarabeasca); Cociulia (Cantemir); Copanca (Căușeni); Cioc Maidan (Comrat) au fost selectate pentru proiectare de către de către compania GEOPROIECT care a prezentat oferta tehnică și financiară pentru lucrările de proiectare. Contractul pentru lucrări cu această companie a fost transmis echipei BM pentru aprobare. În cadrul Proiectului „Operațiunea de Acordare a Speranței” (Operation Provide Hope), SUA 66 de Centre de sănătate rurale au recepționat seturi de dispozitive și consumabile medicale pentru asistența medicală primară.</p>
		Înzestrarea cu aparataj medical și echipament medical pentru secțiile de internare și sălile de operație a tuturor spitalelor raionale	Ministerul Sănătății	<p>Toate secțiile de internare și sălile de operații ale spitalelor raionale au fost înzestrate cu aparataj medical și echipament în perioada anilor 2005-2006 cu suportul Proiectului Băncii Mondiale „Fondul de Investiții în Sănătate”.</p> <p>Întru îmbunătățirea în continuare a condițiilor de îngrijire și asistență medicală în centrele perinatale din republică, în semestrul II anul 2008 a fost inițiată implementarea fazei a II-a proiectului moldo-elvețian „Modernizarea sistemului perinatal din Moldova” (aa 2008-2011), prin care se prevede dotarea cu echipament medical a 10 Centre Perinatologice de nivelul I, 3 Centre de nivelul II și Centrului Perinatologic de nivelul III, costul total fiind de 9000,0 mii lei. În contextul dat, a fost elaborată lista echipamentului medical cheie, necesar pentru dotarea centrelor perinatale de nivelul I, II și III și organizat tenderul internațional. Totodată, au fost evaluate necesitățile centrelor perinatale de nivelul II privind necesarul de echipament medical și instruirea cadrelor medicale.</p> <p>Întru sporirea șanselor de supraviețuire ale copiilor care au nevoie de servicii medicale de urgență și de a reduce rata deceselor ce pot fi prevenite, în baza Memorandumului de Înțelegere între Direcția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare și Ministerul Sănătății cu privire la Proiectul moldo-elvețian: Regionalizarea Serviciilor pediatrice de Urgență și Terapie Intensivă în Republica Moldova (REPEMOL), semnat la 21 octombrie 2008, a fost inițiată implementarea fazei I (01.09.2008 – 30.04.2010). În perioada respectivă:</p> <p>Au fost organizate vizitele a doi experți în scopul stabilirii contactelor cu partenerii proiectului. A fost instituit Comitetul de Coordonare, Comitetului Tehnic și Grupurile de lucru care vor activa în cadrul proiectului².</p>

² Ordinul MS nr. 445 din 09.12.2008 „Cu privire la implementarea Proiectului moldo-elvețian „Regionalizarea serviciilor pediatrice de urgență și terapie intensivă în Republica Moldova”

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
				<p>Au fost organizate 3 seminare (pentru evaluarea cadrului normativ existent și identificarea actelor legislative necesare a fi elaborate/amendate în scopul regionalizării serviciilor pediatrice de terapie intensivă și urgență; pentru definitivarea domeniilor/subiectelor de instruire a medicilor pediatri și stabilirea protocoalelor pentru urgentele pediatrice: protocoale dezvoltate în alte proiecte și propuneri de protocoale care să fie dezvoltate prin proiectul REPEMOL; cu tema „Indicatori de Performanță și Calitate” pentru stabilirea principiilor de organizare a sistemului de monitorizare a performanței și asigurarea calității.) Cele 3 seminare au rezultat cu dezvoltarea Planurilor de Acțiuni pentru: cadrul de reglementare, curricula de perfecționare și protocoalele clinice, sistemul de monitorizare a calității și performanței.</p>
		<p>Efectuarea lucrărilor civile în centrele de sănătate: Pohrebeni, Cucuruzeni (r-nul Orhei), Cruglic (r-nul Criuleni), Ustia (r-nul Dubăsari), Pripiceni-Rezeși (r-nul Rezina), Chiștelnița, Sărătenii Vechi (r-nul Telenești), Vadul-Rașcov (Șoldănești), Sîngerei (r-nul Sîngerei), Corlăteni (r-nul Rîșcani), Hîșdieni; Sturzovca (r-nul Glodeni), Ciolacu-Nou (r-nul Fălești), Vorniceni (r-nul Strășeni), Bravicea, Pîrjolteni (r-nul Călărași),</p>	<p>Ministerul Sănătății prin intermediul Fondului de Investiții în Sănătate</p>	<p>Prin proiectul Fondul de Investiții în Sănătate finanțat de Banca Mondială în perioada 2005-2006 au fost întreprinse măsuri efective pentru fortificarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medicale primare din localitățile rurale fiind efectuate lucrări de reabilitare, cu instalarea încălzirii autonome, construcția rețelelor de apă și canalizare etc. în următoarele Centre de Sănătate: Pohrebeni, Cucuruzeni (Orhei), Cruglic (Criuleni), Ustia (Dubăsari), Chiștelnița, Sărătenii Vechi (Telenești), Vadul Rașcov (Șoldănești), Sîngerei (Sîngerei), Corlăteni (Rîșcani), Hîșdieni, Sturzovca (Glodeni), Vorniceni (Strășeni), Bravicea, Pîrjolteni (Călărași), Valea Mare (Ungheni), Milești, Boldurești (Nisporeni), Ghindești (Florești), Bădiceni (Soroca), Sofia (Drochia), Brătușeni (Edineț), Larga (Briceni), Lipnic (Ocița), Tîrnova (Dondușeni), Sărata Galbenă (Hîncești), Selemet (Cimișlia), Sărata Nouă, Flipeni (Leova), Cociulia, Baimaclia (Cantemir), Colibaș, Văleni (Cahul), Abaclia, Bașcalia (Basarabeaca), Musait (Taraclia), Cazaclia (UTA Găgăuzia), Puhăceni (Anenii Noi), Nagimus, Cîrnățeni (Căușeni), Ermoclia, Volintiri (Ștefan Vodă).</p> <p>Cu suportul Proiectului „Servicii de Sănătate și asistență Socială” finanțat de Banca Mondială pe parcursul anului 2009 vor fi reabilitate Centrele de Sănătate din Corjeuți (r-nul Briceni) și din Ciolacu-Nou (r-nul Fălești).</p>

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
		Valea Mare (r-nul Ungheni), Milești, Boldurești (r-nul Nisporeni), Ghindești (r-nul Florești), Bădiceni (r-nul Soroca), Sofia (r-nul Soroca), Brătușeni (r-nul Edineț), Larga; Corjeuți (r-nul Briceni), Dănceni, Lipnic (r-nul Ocnîța), Tîrnova (r-nul Dondușeni), Puhoi (r-nul Ialoveni), Sărata-Galbenă (r-nul Hîncești), Selemet (r-nul Cimișlia), Sărata Nouă, Filipeni (r-nul Leova), Cociulia, Baimaclia (r-nul Cantemir), Colibaș, Văleni (r-nul Cahul), Abaclia, Bașcalia (r-nul Basarabasca), Musait (r-nul Taraclia), Cazaclia; Cișmichioi (unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri), Puhăceni;		

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
		Geamăna (Anenii Noi), Hagimus; Cîrnățeni (r-nul Căușeni), Ermoclia; Volontiri (r-nul Ștefan Vodă)		
		3. Asigurarea accesului locuitorilor tuturor localităților republicii la asistența cu medicamente de primă necesitate prin rețeaua farmaceutică de stat	Ministerul Sănătății, instituțiile medico-sanitare publice, spitalele raionale	<p>Pe parcursul perioadei gestionare, principalii factori ce au determinat dinamica accesului populației la medicamente au fost: asigurarea cu farmacii, prezența medicamentelor pe piața farmaceutică, prețurile pentru medicamente.</p> <p>Asigurarea cu farmacii. În procesul reorganizării secțiilor farmaciilor de spital în secții (farmacii) CMF a fost asigurată păstrarea a 988 filiale ale secțiilor (farmaciilor) CMF în sate. Aceasta a permis ca în 988 sate în care există asistență farmaceutică (farmacie), să fie asigurat accesul la medicamente. În 87 localități rurale de rînd cu farmacia comunitară este organizată și asistența cu medicamente prin intermediul instituțiilor medicinei primare. În a. 2008, doar în 75 localități sătești în care există asistență medicală, nu există asistență cu medicamente la locul de trai.</p> <p>Prezența medicamentelor pe piața farmaceutică:</p> <p>Pe parcursul anului 2008, dinamica autorizării medicamentelor în Republica Moldova constituie 1268 denumiri, sau cu 100 denumiri mai puține ca în anul 2007. Etapa de monitorizare și reglare a fluxului de medicamente importate – exportate și cele prezente în piață este coordonată în baza ordinelor Ministerului Sănătății. Volumul importului pentru <i>medicamente</i> constituie 9239684,719 mii lei MD (date preventive).</p> <p>În temeiul art. 11 pp. (7, 8) al Legii nr. 1456–XII din 25 mai 1993 cu privire la activitatea farmaceutică Ministerul Sănătății examinează cererile depuse de conducătorii instituțiilor din sistemul sănătății și companiilor farmaceutice, specialiștilor principali ai Ministerului Sănătății în cadrul Comisiei specializate a Ministerului Sănătății. Astfel, medicamentele fiind importate prin sistemul de depozite licențiate, sunt supuse controlului calității și luate la evidență cantitativă prin SIA NSM. În anul 2008 au fost examinate 268 cereri dintre care 117 pentru substanțe medicamentoase și 97 pentru medicamente neînregistrate.</p> <p>De rînd cu cele menționate o importanță majoră o are și dezvoltarea industriei producătoare de medicamente autohtone. Procesul de elaborare și înregistrare a formelor farmaceutice noi este în continuă creștere, o mare parte a acestor forme fiind generice. Astfel, în a. 2008, din cele 6151 forme farmaceutice, de către producătorii autohtoni au fost înregistrate 860 (13,9%) forme farmaceutice (poziții în nomenclatorul de medicamente).</p> <p>Prețurile pentru medicamente: Indicele prețului cu amănuntul pentru medicamente, pe perioada</p>

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
		5. Asigurarea integrală a depistării, tratamentului specific și profilaxiei tuberculozei, diabetului zaharat, infecției HIV/SIDA, maladiilor cu transmitere sexuală, hepatitelor virale, cancerului, maladiilor psihice endogene, narcomaniei și alcoolismului	Ministerul Sănătății, instituțiile medico-sanitare publice	<p>semestrului II al anului 2008 se prezintă în felul următor: în luna iulie - 100,02, august-100,37, septembrie -100,73, octombrie -99,7, noiembrie -99,23, decembrie - cu 99,13. Pe perioada anului 2008 prețurile cu amănuntul pentru medicamente au diminuat lunar cu aproximativ 0,2% față de a. 2007 și cu 1,57% față de anul 2006. Pe parcursul anului 2008 indicele lunar de preț a variat de la 1,0022 la 0,9913.</p> <p>1.TUBERCULOZA Implementarea Strategiei DOTS se realizează în conformitate cu prevederile Programului național de control și profilaxie a tuberculozei. Strategia DOTS a fost implementată în toate instituțiile medico-sanitare din subordinea Ministrului Sănătății, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne și în Regiunea Transnistreană a Republicii Moldova. În anul 2008, conform datelor preliminare se menține tendința de diminuare a incidenței globale. Incidența globală (cazuri noi plus recidive) a tuberculozei în anul 2008 pentru ambele maluri ale râului Nistru a constituit, conform datelor preliminare 119,9 cazuri la 100.000 populație sau 4935 cazuri în cifre absolute (2007 –129,4 sau 5325 cazuri în cifre absolute), ceea ce este cu 7,4 % mai puțin decât în anul 2007 și ne permite să afirmăm că se menține tendința spre stabilizarea situației epidemiologice a tuberculozei în republică. Este înregistrată și o diminuare a numărului de cazuri noi cu 5,2 %. Din numărul bolnavilor înregistrați, cazuri noi au fost 3952 (2007 – 4166) cu o incidență de 101,3 la 100.000 populație (2007 – 101,3).Rata succesului tratamentului pentru a.2006 în republică a alcătuit 62,3 %.</p> <p>S-a lărgit accesul la tratamentul cu preparate de linia a doua. Pe parcursul anului 2008 au inițiat tratament 582 de bolnavi cu tuberculoză multidrogrezistentă. Astfel de la începutul implementării strategiei DOTS Plus și până la finele anului 2008, s-au aflat în tratament cca. 836 bolnavi. A fost elaborată și în luna iulie a fost prezentată, Fondului Global de combatere a Tuberculozei, HIV/SIDA și Malaria în cadrul rundeii a 8-a, aplicația din partea Republicii Moldova pentru finanțare adițională a Programului național. Concomitent a fost acceptată de către Comitetul de Lumină Verde a Organizației Mondiale a Sănătății, finanțarea pentru tratamentul a 4150 bolnavi cu tuberculoză multidrogrezistentă. Din sursele MS și CNAM a fost asigurat în volumul necesar și pentru întreaga durată a tratamentului, inclusiv etapa de ambulatoriu, tratamentul efectelor adverse pentru pacienții cu tuberculoză multidrogrezistentă și alte tipuri de rezistență. Pentru tratamentul în condiții de ambulator al bolnavilor cu tuberculoză, caz nou readmis, nebaciliferi, s-a inițiat implementarea mecanismului de suport financiar în procurarea produselor alimentare și achitarea transportului public tur- retur.</p> <p>Pentru a transpune în viață Legea nr. 153-XVI din 04.07.2008 cu privire la controlul și profilaxia tuberculozei s-a elaborat proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la tratamentul forțat al pacienților liberați de pedeapsă și a celor ce se eschivează de la tratament.</p> <p>În perioada ianuarie – decembrie 2008 în activitățile de control și profilaxie a tuberculozei au fost instruiți: medici ftiziopneumologi – 139 (Strategia DOTS și DOTS Plus), asistente medicale din cabinetul ftiziopneumologului și secțiile spitalicești de profil - 39 (Strategia DOTS și DOTS Plus), personalul</p>

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
				<p>serviciului de laborator – 26 de persoane, medici ftziopneumologi - 53 (Managementul preparatelor antituberculoase de prima linie), asistente medicale din cabinetul ftziopneumologului și secțiile spitalicești de profil - 42 (Managementul preparatelor antituberculoase de linia II), medici și asistente medicale din serviciul asistenței medicale primare -291 (Strategia DOTS și DOTS Plus).</p> <p>S-a realizat Campania privind protecția și promovarea sănătății, cu scop de a informa populația în domeniul profilaxiei, diagnosticului și tratamentului tuberculozei, unde de rînd cu medicii ftziopneumologi, medici de familie și medici epidemiologi au fost implicați 3500 studenți a USMF „N. Testemițanu” și Colegiilor de Medicină în cadrul stagiului practic.</p> <p>S-a inițiat Campania privind informarea populației prin plasarea spoturilor publicitare pe posturile TV și Rado naționale și locale privind profilaxia tuberculozei, care se finanțează din sursele fondului de profilaxie al asigurărilor obligatorii de asistență medicală.</p> <p><u>2.DIABET ZAHARAT-</u> Realizarea Programului național de profilaxie și combatere a diabetului zaharat „MoldDiab” pentru anii 2006-2010 a permis fortificarea acțiunilor de profilaxie a diabetului și asigurarea centralizată cu insulină a bolnavilor cu diabet zaharat.</p> <p>În structura diabetului a scăzut proporția formelor grave cu 1/3 și predomină formele incipiente și gravitate medie de diabet tip 2. Depistarea activă și tratamentul cu insulină umană cu menținerea compensării a asigurat scăderea numărului complicațiilor tardive cu 1/3 și a cazurile înregistrate primar de complicații grave. Printre numărul pacienților cu diabet zaharat primar depistat, numărul cazurilor noi de retinopatie, inclusiv cu cecitate a scăzut respectiv de la 120 și 40 cazuri în 2006 pînă la 110 și 30 cazuri în 2008; gangrena diabetică inclusiv cu amputație înaltă respectiv de la 97 și 25 în 2006, pînă la 45 și 15 în 2008. A fost asigurată prevenirea cazurilor de comă diabetică, care în 2006 au înregistrat un număr de 20 cu final letal, în 2007 în număr de 15, iar în 2008 doar un caz.</p> <p>Toți copiii primar depistați, precum și părinții lor, sunt școlarizați în problema diabetului zaharat individual și în cadrul „Scolii diabetului”.</p> <p>Au fost organizate conferințe cu tema: ”Să ne unim pentru a învinge diabetul” (26 octombrie); ”Posibilități de prevenire a progresării diabetului depistat activ” (19 decembrie 2008).</p> <p>În perioada 24-26 octombrie, în 36 localități din r. Ungheni și Orhei, au fost organizate 30 lecții privind procedeele de depistare și combatere a diabetului zaharat, inclusiv a hiperglicemiei tranzitorii de stres, factorilor de risc pentru diabetul zaharat etc.</p> <p>Pe parcursul semestrului II 2008 a fost finalizat Studiul de fezabilitate a Centrului Național de Diabetologie în cadrul Spitalului Clinic Republican.</p> <p><u>3.INFECTIA HIV/SIDA</u> Pe parcursul perioadei de referință a continuat implementarea Programului național de profilaxie și control a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pe anii 2006-2010. Astfel, au fost efectuate 355711 investigații de laborator la marcherii virusului HIV (2007-347409),</p>

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
				<p>inclusiv donări de sânge-85378, femei gravide-51122, persoane care pleacă peste hotare-25049, utilizatori de droguri injectabile-3588, bolnavi de tuberculoză-7182, conform indicațiilor clinice-16581 etc. A fost dezvoltată și extinsă rețeaua de cabinete de consiliere și testare voluntară în 47 IMSP.</p> <p>Pe parcursul perioadei 01-03.10.08 în cadrul evenimentului internațional „AUTO-RALLY STOP SIDA” au fost organizate și petrecute:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 seminare pentru lucrătorii medicali și asistenții sociali, ONG în domeniu, asistenți psihologi, mass-media, (46 persoane); - Discuții, convorbiri prezentate de voluntarii din Federația Rusă (persoane HIV pozitive) privind profilaxia HIV pentru tineretul studios din 16 instituții preuniversitare și universitare; - Show-concert în Piața Marii Adunări cu participarea vedetelor de estradă din Republica Moldova, Federația Rusă și grupul de voluntari ai organizației AFEEW în Moldova cu dansul „Dansează pentru Viață”; - La postul de televiziune NIT a fost organizat 2 talk-show privind profilaxia HIV în rândul tinerilor și testarea la HIV, și pentru femeile care trăiesc cu HIV. - Pentru participanți la eveniment au fost distribuite 1500 maiouri, brățare și accesorii pentru telefoane mobile cu simbolică ”Международный Автопробег СТОП СПИД» посвященный борьбе со СПИД; Conferința de presă pentru toți actorii participanți la eveniment. „Masa rotundă” cu genericul „Strategia Reducerii Riscurilor în R. Moldova-10 ani de activitate – actualități și perspective” pentru organizațiile de stat și ONG care lucrează cu grupurile vulnerabile (utilizatori de droguri, lucrătoarele sexului comercial, minorități sexuale migranți, persoane care trăiesc cu HIV, șoferi de cursă lungă, deținuți, militari etc.) <p>4. Hepatite virale. Pe parcursul semestrului II 2008 a continuat implementarea Programului Național de combatere a hepatitelor virale B, C și D în RM pe anii 2007-2011”. În conformitate cu activitățile Programului în luna decembrie 2008 în cadrul Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă a fost organizat laboratorul de referință „Diagnosticul hepatitelor virale și HIV/SIDA” înzestrat cu aparatură modernă pentru metodele de diagnostic ELISA și PCR. Laboratorul, creat cu suportul USAID, în cadrul Proiectului „Prevenirea HIV/SIDA și a Hepatitelor B și C”, și a fost dotat cu echipament performant destinat diagnosticului hepatitelor virale și infecției HIV, în valoare de 271 mii USD.</p> <p>În cadrul proiectului internațional PHH USAID „Prevenirea HIV/SIDA și a hepatitelor virale au fost instruiți 230 medici laboranți pe problemele diagnosticului hepatitelor virale. Au fost petrecute seminare la Edineț, IMSP Spital Municipal nr.1, Chișinău, Cahul, Bălți. În raionul Comrat, s-a organizat și desfășurat campania de informatizare și comunicare a populației privind căile de transmitere și metodele de profilaxie a hepatitelor virale „Procedeează corect: protejează-ți sănătatea ta și a apropiaților tăi de hepatitele virale B și C” (160 de convorbiri și prelegeri cu populația, a 5 emisiuni televizate, 3 radio și 2</p>

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
				<p>articole).</p> <p>5. Cancerul. În perioada de referință au fost depistate 7582 cazuri noi de tumori maligne (în a. 2007-7501). Au fost organizate 19 echipe mobile de diagnostic din specialiști oncologi, care au efectuat controale profilactice și consultații la 4500 persoane fiind depistate peste 660 de patologii oncologice benigne, maligne și stări precanceroase. S-a inițiat elaborarea Programului național de combatere a cancerului în Republica Moldova.</p> <p>6. Maladii psihice endogene În domeniul sănătății mentale se implementează Programul național privind sănătatea mentală pentru anii 2007-2011. Pentru a ajusta cadrul normativ în domeniul sănătății mentale la cerințele comunitare și a asigura respectarea drepturilor și demnității umane, Legea privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997 a fost modificată și completată (<i>Legea nr.35-XVI din 28.02.2008, în vigoare 04.04.2008/Monitorul Oficial 44-46/310, 21.05.1998</i>)</p> <p>Au funcționat 3 centre de sănătate mentală în mun. Chișinău, Bălți și Ungheni. Pentru a extinde serviciile de sănătate mentală a fost evaluată situația în scopul creării centrelor de sănătate mentală în raioanele Rezina, Cimișlia și Cahul.</p> <p>A sporit cooperarea între sectoarele guvernamentale și nonguvernamentale prin organizarea instruirii în domeniul Ergoterapiei în Sănătate Mentală pentru profesioniști din domeniul sănătății mentale (cu suportul proiectului „Susținerea reformei în sănătatea mentală în Republica Moldova (terapie ocupațională) finanțat de Biroul de Cooperare a Elveției în Republica Moldova și implementat de ONG „Somato”). Astfel în spitalele de psihiatrie a fost îmbunătățită calitatea măsurilor de psihoterapie, reabilitare psihosocială și ergoterapie.</p> <p>S-au instruit 16 specialiști în domeniul „Managementului cazurilor în serviciile comunitare de sănătate mentală”. Și-au perfecționat cunoștințele în domeniul serviciilor de sănătate mentală 13 nurse psihiatrice în trainingul cu genericul „Dezvoltarea nursingului psihiatric în Moldova”. S-a elaborat și a fost pus în aplicare protocolul clinic național „Schizofrenia”.</p> <p>S-a desfășurat Conferința în domeniul serviciilor comunitare de sănătate mentală cu participare internațională sub genericul „Actualități în sănătatea mentală”.</p> <p>În scopul sensibilizării populației despre prevenirea afecțiunilor psihice și necesitatea soluționării problemelor de sănătate mentală au fost publicate 36 articole în presa scrisă, realizare 20 emisiuni radio și 2 emisiuni televizate.</p> <p>7. Narcomania-Alcoolismul Cu scopul familiarizării populației cu consecințele consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope au fost susținute peste 7199 convorbiri individuale cu persoanele bolnave și codependente privind consecințele narcomaniei, alcoolismului necesitatea tratamentului și avantajele modului sănătos de viață, au fost realizate 12 emisiuni televizate, 31 emisiuni radiofonice, publicate 12 articole în presă, organizate 11 seminare, elaborate recomandări</p>

Nr. d/o	Sectorul	Acțiunile	Executor	Informații privind executarea
				<p>metodice pentru lucrătorii medicali privind terapia de substituție și privind tratamentul cu metadonă.</p> <p>În scopul de profilaxie și rezolvare a problemelor legate de consumul de substanțe psihoactive în cadrul a 260 de ședințe terapeutice au fost consultate 144 familii. S-au petrecut 96 ședințe în grupuri de autosuport și autoajutor la tematica combaterii alcoolismului și narcomaniei. Urmare acestor activități 226 persoane au fost încadrate în câmpul muncii; 45 persoane au început să practice sportul, 587 persoane au renunțat la consumul de alcool, la 124 persoane a sporit nivelul de autocunoaștere, nivelul de încredere în sine și motivația spre un mod de viață sănătos.</p> <p>Pe parcursul perioadei s-au adresat peste 3500 persoane bolnave de narcomanie pentru consultație cu scop profilactic, tratament și spitalizare, care au beneficiat de programele informaționale, educaționale, de profilaxie și de tratament staționar după caz. În condițiile de staționar au fost tratate peste 350 persoane cu continuarea tratamentului în condiții de ambulator. Aceasta a condiționat fortificarea sănătății, abandonarea consumului de droguri, integrarea în societate și familie a persoanelor respective</p> <p>Pentru reglementarea activităților și în contextul implementării formelor și metodelor de investigație narcologică au fost revăzute standardele medicale de diagnostic și tratament al utilizatorilor de droguri, în conformitate cu exigențele Europene și Internaționale. Astfel, a fost elaborat și aprobat protocolul clinic național „Tulburări mentale și de comportament legat de consumul de opiacee”.</p> <p>A continuat revizuirea legislației în vigoare ce reglementează circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor. Astfel, proiectele de Legi cu privire la modificarea și completarea unor prevederi a Legii nr.382-XIV din 6 mai 1999 „Cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor” și Legii nr.713-XV din 6 decembrie 2001 „Privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope” au fost adoptate în lectura a doua de către Parlamentul Republicii Moldova. A fost prezentat Guvernului proiectul de Hotărâre “Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei”.</p>